

העברת סמכויות שר האוצר הנוגעות לטיפול במשק הגז הטבעי ובתחום התקשורת

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ם :

1. בהתאם לסעיף 31(ב) לחוק יסוד: הממשלה להעביר למר אלי כהן שר הכלכלה והתעשייה, את סמכויות שר האוצר המפורטות להלן, וזאת למשך תקופת כהונתו של מר משה כחלון בתפקיד שר האוצר:
 - א. ככל שהן נוגעות לגז טבעי -
 1. סמכויות שר האוצר לפי חוק מיסוי רווחים ממשאבי טבע, התשע"א-2011, למעט סמכותו בהתאם לסעיף 39 לאותו החוק;
 2. סמכויות שר האוצר המפורטות להלן, לפי חוק משק הגז הטבעי, התשס"ב-2002 (להלן – **חוק משק הגז הטבעי**):
 - א. הסמכות לפי סעיפים 4(ו) ו-5;
 - ב. הסמכות לפי סעיף 8 לחוק, ביחס למי שהוא בעל חזקה;
 - ג. הסמכות לפי סעיפים 17 ו-18, ביחס לרישיון אחסון או רישיון הולכה לספק שניתנו לבעל חזקה;
 3. סמכויות שר האוצר לפי חוק פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו-1996 (להלן – **חוק הפיקוח**), בכל הקשור למי שהוא בעל זכות נפט לפי חוק הנפט, התשי"ב-1952 (להלן – **מפיק נפט**);
 4. הסמכות למתן הוראות לפי סעיף 16(4) לפקודת מס הכנסה ככל שיינתנו ביחס למפיק נפט מסוים, אחד או יותר;
 5. סמכות שר האוצר לפי סעיף 3(ה) לצו החברות הממשלתיות (הכרזה על אינטרסים חיוניים למדינה בחברת בתי זיקוק לנפט בע"מ), התשס"ז-2007.
 - ב. סמכויות שר האוצר לפי חוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982, ככל שהן נוגעות באופן מסוים לחברת הוט מערכות תקשורת בכבלים בע"מ, או לחברה אחרת מהחברות המשתייכות לקבוצת הוט.
2. בהמשך לסעיף 8 להחלטה מס' 649 מיום 7 באוגוסט 2003, שעניינה מימון, הקמה והפעלה של מערכת הולכת גז טבעי, ובהמשך לסעיף 15 להחלטה מס' 2592 מיום 2 באפריל 2017, שעניינה עידוד מאגרים קטנים ובינוניים והכרזה על שעת חירום במשק הגז הטבעי לקבוע כי ההסכמה הנדרשת משר האוצר כאמור באותם סעיפים בכל הקשור לחברת נתיבי הגז לישראל בע"מ, כך שיתאפשר לחברה להקים מערכת הולכה למאגרים קטנים, תידרש מהשר כהן, וזאת כל עוד השר כחלון מכהן בתפקיד כשר אוצר.

3. יובהר כי הדרג המקצועי במשרד האוצר ימשיך למלא את התפקידים בעניינים המפורטים בהחלטה זו לצורך ביצוע הסמכויות הנתונות לשר האוצר כפי שהועברו בהחלטה זו, ובכלל זה: הפצת תזכירי חוק.
4. לעניין החלטה זו, "בעל חזקה", "רישיון אחסון" ו-"רישיון הולכה לספק" – כמשמעם בחוק משק הגז הטבעי.
5. בהתאם לסעיף 31(ב) לחוק יסוד: הממשלה, תובא החלטה זו לאישור הכנסת.

דברי הסבר

רקע כללי

בהתאם לסעיף 31(ב) לחוק יסוד: הממשלה, רשאית הממשלה, באישור הכנסת, להעביר סמכות הנתונה על פי חוק לשר אחד, או חובה המוטלת עליו על פי חוק, כולה או מקצתה, לשר אחר.

לנוכח חוות דעתה של המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט מנהלי - ציבורי) (להלן – **חוות הדעת**) בדבר הצעדים שיש לנקוט לצורך מניעת חשש לניגוד עניינים לגבי מר משה כחלון, שר האוצר, מוצע להעביר את סמכויות שר האוצר המפורטות להלן, למר אלי כהן, שר הכלכלה והתעשייה, וזאת עד לתום כהונתו של מר כחלון בתפקיד שר האוצר.

מוצע להעביר את הסמכויות הבאות, ככל שהן נוגעות לגז טבעי:

1. סמכויות שר האוצר לפי חוק מיסוי רווחים ממשאבי טבע, התשע"א-2011 (להלן – **חוק**

מיסוי רווחים ממשאבי טבע):

חוק מיסוי רווחים ממשאבי טבע קובע הוראות הנוגעות להיטל אשר ישולם על רווחי נפט ממיזם נפט, לרבות מיזם גז טבעי. בתוך כך קובע החוק את שיעור ההיטל והוראות בדבר תשלום ההיטל, דיווח ושומת ההיטל. בנוסף, קובע החוק הוראות הנוגעות למכירת נפט בנפרד במיזמים בבעלות משותפת, מיסוי שותפות נפט ועוד. שר האוצר הוא השר הממונה על ביצוע חוק מיסוי רווחים ממשאבי טבע, והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו. סעיף 39 לחוק מיסוי רווחים ממשאבי טבע, אשר אותו מוצע להותיר בידי שר האוצר, קובע את סמכותו של שר האוצר למנות פקידי שומה שיהיו נתונים להם הסמכויות האכיפה הקבועות בסעיף 40 לאותו החוק. כפי שפורט בחוות הדעת שיקול הדעת בעניין זה נוגע לניהול ענייניו הפנימיים של המשרד ולחלוקת האחריות בין יחידות המשרד.

2. סמכויות שר האוצר לפי חוק משק הגז הטבעי, תשס"ב-2002 (להלן – **חוק משק הגז**

הטבעי):

חוק משק הגז הטבעי נחקק במטרה ליצור תנאים לפיתוח ענף הגז הטבעי בישראל, להסדיר את הפעילות במשק הגז הטבעי ולהבטיח שמירה על הבטיחות בפעילויות במשק הגז הטבעי. חוק משק הגז הטבעי מסדיר רישוי פעילויות בתחום משק הגז הטבעי, לרבות הוראות בדבר הליכי הרישוי והוראות בדבר תנאי הרישיונות. כמו כן, קובע החוק הוראות שנוגעות למכר ושיווק של גז טבעי, שמירה על רצף פעילותו של בעל רישיון, הקמת מתקני גז ושינויים ועוד. שר התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים (להלן – **שר האנרגיה**) הוא הממונה על ביצועו של חוק משק הגז הטבעי, והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.

מוצע להעביר את הסמכויות המפורטות להלן:

א. סמכות שר האוצר לפי סעיף 4(ו) לחוק משק הגז הטבעי. בהתאם לסעיף 4(ו)

לחוק משק הגז הטבעי, מזקק נפט או גורם הקשור לו, רשאי למכור או לשווק גז

טבעי בהתקיים התנאים המנויים באותו הסעיף, לרבות תנאים נוספים שקבע

שר האנרגיה, בהסכמת שר האוצר ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת.

ב. סמכות שר האוצר לפי סעיף 5 לחוק משק הגז הטבעי. בהתאם לסעיף 5 לחוק

משק הגז הטבעי, העיסוק במכר ובשיווק של גז טבעי אינו טעון רישיון לפי חוק זה ולפי חוק הגז (בטיחות ורישוי), התשמ"ט-1989, ואולם שר האנרגיה רשאי, אם ראה כי הדבר דרוש לשמירה על ענייני הצרכנים בתחום שיווק הגז, לקבוע, בהסכמת שר האוצר ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, כי לתקופה שיקבע, עיסוק בשיווק גז טבעי, יהיה טעון רישיון. בתקנות שיקבעו לעניין רישיון השיווק, יקבעו הוראות בדבר הליכי הרישוי והתנאים לקבלת רישיון שיווק.

בהתאם לסעיף 5(ג) לחוק משק הגז הטבעי, ככל שיותקנו תקנות אשר יחילו חובת רישוי לצורך עיסוק בשיווק גז טבעי, יחולו על רישיון שיווק ועל בעל הרישיון ההוראות לפי חוק משק הגז הטבעי כפי שהן חלות על רישיון אחר ועל בעלו, למעט לפי סעיפים 9, 15(א), 17(ג), 24 עד 30 ו-42 עד 55 לחוק משק הגז הטבעי ואולם רשאי שר האנרגיה לקבוע אחרת.

ג. סמכות שר האוצר לפי סעיף 8 לחוק משק הגז הטבעי ביחס למי שהוא בעל

חזקה. בסעיף 8 לחוק משק הגז הטבעי קבועות הגבלות על מתן רישיונות לפי חוק משק הגז הטבעי. בהתאם לסעיף 8(ה) לחוק משק הגז הטבעי, רשאי שר האנרגיה, בהסכמת שר האוצר, בהתייעצות עם המועצה לענייני משק הגז הטבעי ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, לקבוע לגבי מתן רישיון, הגבלות נוספות על אלה האמורות בסעיפים 8(א)-(ד) לחוק האמור, שעניינן החזקת אמצעי שליטה בבעל רישיון, מגבלות על שליטה במספר בעלי רישיונות, וגורמים שלהם לא יינתן רישיון.

ד. סמכות שר האוצר לפי סעיפים 17 ו-18 לחוק משק הגז הטבעי, ביחס לרישיון

אחסון או רישיון הולכה לספק שניתנו לבעל חזקה. בסעיף 17 לחוק משק הגז הטבעי מוסדרות הוראות לעניין קביעת תנאים ברישיונות שניתנו לפי החוק האמור. בין היתר, קובע סעיף 17(ג) כי שר האנרגיה, בהסכמת שר האוצר, רשאי לקבוע ברישיון שניתן על פי מכרז חובת תשלום תמלוגים או דמי רישיון לאוצר המדינה, ודרכי חישובם ותשלומם. סעיף 18 לחוק משק הגז הטבעי קובע הוראות שעניינן שינוי תנאים ברישיונות שניתנו לפי החוק האמור. בין היתר, קובע סעיף 18 כי שר האנרגיה, בהסכמת שר האוצר ובהתייעצות עם מועצת הגז הטבעי, רשאי לשנות להוסיף או לגרוע תנאים של רישיון, אם קיים צורך חיוני בכך לשם הגשמת מטרותיו של החוק או לשם קיום אמנה בין לאומית הנוגעת לעניין שישראל צד לה. עוד קובע סעיף 18, כי שר האנרגיה ושר האוצר רשאים להחליט כי לבעל רישיון שרישיונו ניתן לו על פי מכרז יינתן פיצוי בשל שינוי תנאי ברישיון, אם כתוצאה מן השינוי תוטל על בעל הרישיון הכבדה כספית מהותית.

3. סמכויות שר האוצר לפי חוק פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו-1996 (להלן –

חוק הפיקוח):

חוק הפיקוח מסדיר היבטים הנוגעים להחלת פיקוח על מחירי מצרכים או שירותים שנתקיימו בהם התנאים המנויים בו, קביעת רמת הפיקוח שתחול על מצרך או שירות שהחוק הוחל עליו, ועוד. הקביעות הנוגעות למצרכים ושירותים לפי חוק הפיקוח, מתקבלות במשותף על ידי שר האוצר ביחד עם השר הממונה על התחום ובהעדר שר הממונה על אותו תחום - שר הכלכלה והתעשייה (להלן – **השרים**). כך, הקביעה בדבר החלת החוק על מצרך או שירות וקביעת רמת הפיקוח כאמור, היא קביעה משותפת של השרים. יצוין כי ביום 22 באפריל 2013, חתמו שר האוצר ושר האנרגיה על צו פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים (החלת החוק על גז טבעי וקביעת רמת פיקוח), התשע"ג-2013 (להלן – **צו הפיקוח**). בהתאם לצו הפיקוח, הוחל חוק הפיקוח על הגז הטבעי ונקבע כי רמת הפיקוח על גז טבעי תהיה דיווח על רווחיות ומחירים לפי פרק ז' לחוק הפיקוח.

מוצע להעביר את סמכויות שר האוצר לפי חוק הפיקוח, ככל שהן נוגעות למי שהוא בעל זכות נפט לפי חוק הנפט, התשי"ב-1952 (להלן – **מפיק נפט**).

4. סמכות שר האוצר לפי סעיף 16(4) לפקודת מס הכנסה (להלן – **פקודת מס הכנסה**):

בהתאם לסעיף 16(4) לפקודת מס הכנסה, רשאי שר האוצר להורות, בצו שיפורסם ברשומות, כי ריבית שמשלם חבר-בני-אדם תושב ישראל בשל הלוואה שקיבל במטבע חוץ מתושב חוץ שאינו מנהל עסק או משלח יד בארץ, כאשר ההלוואה משמשת למטרה מהמטרות המפורטות בסעיף 1 לחוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959, תהיה פטורה מהמס כולו או חלקו.

מוצע להעביר את סמכויות שר האוצר למתן הוראות לפי סעיף 16(4) לפקודת מס הכנסה, ככל שיינתנו ביחס למפיק נפט מסוים, אחד או יותר. יובהר כי הסמכות למתן הוראות לפי הסעיף האמור שאינן חלות רק ביחס למפיקי נפט, תיוותר בידי שר האוצר.

5. סמכות שר האוצר לפי סעיף 3(ה) לצו החברות הממשלתיות (הכרזה על אינטרסים

חיוניים למדינה בחברת בתי זיקוק לנפט בע"מ), התשס"ז-2007 (להלן – **צו**

האינטרסים):

בהתאם לסעיף 3(ה) לצו האינטרסים, בעל שליטה או בעל זיקה בחברת בתי זיקוק לנפט בע"מ (להלן – **בז"ן**) לא יהיה מי שהוא בעל שליטה או זיקה בתאגיד העוסק במכר או שיווק של גז טבעי בישראל. ואולם, סעיף 3(ה) לצו האינטרסים לא יחול אם ראו שר האוצר וראש הממשלה, לאחר התייעצות עם שר התשתיות הלאומיות ועם הממונה על ההגבלים העסקיים, כי חל שינוי מהותי במצב התחרות במשק הדלק ובמשך הגז הטבעי. מוצע להעביר את סמכות שר האוצר לפי סעיף 3(ה) לצו האינטרסים.

כמו כן, מוצע להעביר את סמכויות שר האוצר לפי חוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב

– 1982, ככל שהן נוגעות באופן מסוים לחברת הוט מערכות תקשורת בכבלים בע"מ, או לחברה אחרת מהחברות המשתייכות לקבוצת הוט.

כמו כן, בסעיף 8 להחלטה מס' 649 מיום 7 באוגוסט 2003, שעניינה "מימון, הקמה והפעלה של מערכת הולכת גז טבעי" נקבע כי המשך הקמת מערכת ההולכה מעבר למקטע שמקימה חברת החשמל כאמור באותה החלטה, מותנה בקיום התקשרויות נוספות עם ספקי גז טבעי בכמויות מספיקות אשר, בין היתר, מצדיקות מבחינה כלכלית הקמת חלקים נוספים של המערכת, ובכפוף להחלטה מתאימה של שר האוצר ושר האנרגיה. בהחלטה מס' 2592 מיום 2 באפריל 2017 (להלן – **החלטה 2592**), שעניינה "עידוד מאגרים קטנים ובינוניים והכרזה על שעת חירום במשק הגז הטבעי" נקבע להנחות את שר האנרגיה לעשות את כל הפעולות הנדרשות, לרבות פנייה לקבלת הסכמת שר האוצר לצורך עדכון נספח א' לרישיון ההולכה של חברת נתיבי הגז לישראל בע"מ (להלן – **נתג"ז**), כך שתוכל להקים ולהפעיל מקטע של מערכת הולכה למאגרים קטנים.

בהתאם לחוות הדעת, שר האוצר מנוע מלטפל בעניינים הנוגעים למקטעי ההפקה והשיווק של גז טבעי, ולא בעניינים הנוגעים למקטעי ההולכה וההפצה. עם זאת, הובהר כי החלטה 2592, לפיה המדינה משתתפת בהקמת מערכת ההולכה למאגרים קטנים, משנה את פני התמונה ומעמידה את שר האוצר בניגוד עניינים גם בקשר למקטע ההולכה הימי, לגבי מאגרים אלו. לפיכך, מוצע להעביר גם את ההסכמה הנדרשת משר האוצר כאמור באותם סעיפים בכל הקשור לחברת נתג"ז כך שיתאפשר לחברה להקים מערכת הולכה למאגרים קטנים.

יובהר כי פניות להוספת מקטעי הולכה אחרים לרישיון נתג"ז שאינם נוגעים באופן מסוים עם בעל חזקה במאגר, ימשיכו ויופנו למר כחלון, שר האוצר. בנוסף, מאחר שתחומי הפעולה המפורטים לעיל נותרו במשרד האוצר, מוצע להבהיר כי כששר הכלכלה והתעשייה יעשה שימוש בסמכויות הנתונות לשר האוצר לפי החוקים האמורים, הדרג המקצועי במשרד האוצר ימשיך למלא את תפקידו המקצועיים בעניינים המפורטים בהחלטה לצורך ביצוע הסמכויות כפי שהועברו בהחלטה זו, ובכלל זה: הפצת תזכירי חוק.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

לא רלוונטי.

תקציב

ההצעה אינה כרוכה בהוצאה או בהתחייבות להוצאה מתקציב המדינה.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

אין.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

השר אלי כהן נתן את הסכמתו להצעת ההחלטה.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

אין.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

אין מניעה משפטית לקבל את הצעת ההחלטה.

סיווגים

סיווג ראשי : ממשלה

סיווג משני : אין

תחום פעולה עיקרי : המגזר הציבורי.

מוגש על ידי שר האוצר

י"ד באייר התשע"ז

10 במאי 2017

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה:

העברת סמכויות שר האוצר הנוגעות לטיפול במשק הגז הטבעי ובתחום התקשורת.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

בהתאם לסעיף 31(ב) לחוק יסוד: הממשלה רשאית הממשלה, באישור הכנסת, להעביר סמכות הנתונה על פי חוק לשר אחד, או חובה המוטלת עליו על פי חוק, כולה או מקצתה, לשר אחר.

לנוכח חוות דעתה של המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט מנהלי-ציבורי) בדבר הצעדים שיש לנקוט לצורך מניעת חשש לניגוד עניינים לגבי מר משה כחלון, שר האוצר, מוצע בהתאם לסעיף 31(ב) לחוק יסוד: הממשלה, להעביר למר אלי כהן, שר הכלכלה והתעשייה את סמכויות שר האוצר בתחום משק הגז הטבעי ובתחום התקשורת כפי שפורטו בהצעת ההחלטה, וזאת למשך תקופת כהונתו של מר כחלון בתפקיד שר האוצר.

בהתאם לחוות הדעת האמורה, שר האוצר מנוע מלטפל בעניינים הנוגעים למקטעי ההפקה והשיווק של גז טבעי, ולא בעניינים הנוגעים למקטעי ההולכה וההפצה. עם זאת, הובהר כי החלטת הממשלה מס' 2592 מיום 2 באפריל 2017, לפיה המדינה משתתפת בהקמת מערכת ההולכה למאגרים קטנים, משנה את פני התמונה ומעמידה את שר האוצר בניגוד עניינים גם בקשר למקטע ההוסכה הימי, לגבי מאגרים אלו. לפיכך, מוצע להעביר לשר הכלכלה והתעשייה גם את התפקיד שהוטל על שר האוצר בהחלטות הממשלה האמורות לעניין זה, וזאת כל עוד שר האוצר מכהן בתפקידו. הדברים האמורים הם על דעתה של המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט מנהלי-ציבורי).

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

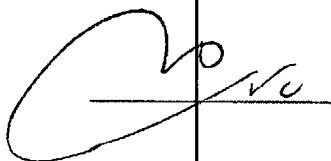
אין.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

ההצעה מוגשת על דעת המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט מנהלי-ציבורי).

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

אין מניעה משפטית לאישור ההצעה.

היועץ המשפטי (בפועל), משרד האוצר

אסי מסינג

חתימה

תפקיד

שם